

PRZEDMIOTOWY SYSTEM OCENIANIA Z CHEMII W LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCYM I TECHNIKUM BUDOWLANYM

Przedmiot nauczany

Chemia

I. Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych, Statut Szkoły i Wewnętrzny System Oceniania Zespołu Szkół w Jeżowie im. ks. Stanisława Staszica.

II. Cele PSO

- poinformowanie ucznia o poziomie jego osiągnięć edukacyjnych i postępach w nauce;
- motywowanie uczniów do dalszych postępów w nauce;
- pomoc uczniowi w samodzielnym planowaniu swojego rozwoju;
- dostarczanie rodzicom (opiekunom prawnym) i nauczycielom informacji o postępach, trudnościach i uzdolnieniach uczniów;
- umożliwienie nauczycielom doskonalenia organizacji i metod pracy dydaktyczno – wychowawczej.

Nauczyciel na bieżąco stosuje ocenę ustną, której celem jest uwidocznienie poprawnych działań i nawyków uczniów oraz wskazanie luk i braków w wiadomościach i umiejętnościach uczniów.

Nauczyciel sprawdza wiadomości teoretyczne i praktyczne uczniów (często w formie kilkunastominutowych sprawdzianów).

III. Prawa i obowiązki ucznia

1. Każdy uczeń jest oceniany za swoje osiągnięcia - wiedzę, umiejętności oraz postawę np. aktywność czy kreatywność.
2. Ocenie podlegają wszystkie wymienione niżej formy aktywności ucznia.
3. Sprawdziany i odpowiedzi ustne są obowiązkowe.
4. Jeżeli uczeń opuści test sprawdzający z przyczyn losowych, to powinien go odbyć w ciągu 2 tygodni od dnia powrotu do szkoły.
5. Uczeń ma prawo do poprawienia oceny, ocena uzyskana z poprawy jest oceną ostateczną

6. Przy poprawianiu sprawdzianu i odbywaniu go w drugim terminie, kryteria pozostają takie same.
7. Krótkie sprawdziany teoretyczne nie podlegają poprawie.
8. Uczeń, który opuścił więcej niż 50% lekcji może nie być nieklasyfikowany, dla ucznia może być przeprowadzony egzamin klasyfikacyjny.
9. Każdy uczeń ma prawo do zaliczenia mu dodatkowych punktów (ocen) za zadania dodatkowe, wykraczające poza program.
10. Uczeń jest zobowiązany do noszenia na każdą lekcję podręcznika, zeszytu i przyborów rysunkowych wskazanych przez nauczyciela na początku roku szkolnego
11. Klasyfikację śródroczną przeprowadza się na zakończenie I semestru
12. Stopień na koniec roku szkolnego ustala się na podstawie ocen uzyskanych z I i II półrocza. Nauczyciel ustala ocenę w oparciu o średnią ważoną ocen. Zasady stosowania wag nauczyciel przedstawia na pierwszej lekcji w roku szkolnym.
13. Ustalona przez nauczyciela końcowa (roczna) ocena niedostateczna może być zmieniona w wyniku egzaminu poprawkowego.
14. Nauczyciel przekazuje informacje o ocenie:
 - Uczniowi - jako komentarz do każdej oceny, wyjaśnienie, uzasadnienie, wskazówki do dalszej pracy,
 - Rodzicom (opiekunom prawnym) – na ich prośbę, jako informację o aktualnym rozwoju dziecka, jego uzdolnieniach i trudnościach.
15. Nauczyciel przez okres semestru przechowuje sprawdzone i ocenione prace kontrolne
16. Nauczyciel nie później niż na miesiąc przed śródrocznym i przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej informuje uczniów i rodziców o przewidywanych śródrocznych i rocznych ocenach klasyfikacyjnych z zajęć

Proponowany materiał nauczania do realizacji w klasie pierwszej składa się z treści pozwalających na poznanie substancji i zjawisk zachodzących w otoczeniu ucznia. Poznaje on zastosowanie i znaczenie tych substancji w podstawowych dziedzinach życia. Przy takim układzie treści nauczania nauczyciel ma dużą możliwość prowadzenia zajęć między innymi metodami projektu edukacyjnego lub innymi metodami aktywizującymi ucznia. Umożliwia mu to systematyczną obserwację zachowań uczniów oraz zadawanie pytań i rozmowę z nimi w trakcie zajęć. Takie systematyczne, odpowiednio zaplanowane pytanie, rozmowy z uczniami oraz ich obserwacja mają na celu uzyskanie informacji o przebiegu uczenia się uczniów i umożliwiają nauczycielowi kierowanie procesem nauczania. Nauczania bowiem nie można oddzielić od sprawdzania, jednak należy uwzględnić fakt, że nie każde sprawdzanie wiadomości i umiejętności ucznia musi być oceniane.

Propozycja kryteriów oceniania ucznia

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

- ma braki w opanowaniu wiadomości i umiejętności określonych *Podstawą programową*, przy czym braki te nie przekreślają możliwości dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o niewielkim stopniu trudności,
- z pomocą nauczyciela bezpiecznie wykonuje proste eksperymenty chemiczne,
- zgodnie ze swoimi możliwościami bierze aktywny udział w lekcji.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który:

- w podstawowym zakresie opanował te wiadomości i umiejętności określone *Podstawą programową*, które są konieczne do dalszego kształcenia,
- z pomocą nauczyciela poprawnie stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania typowych zadań teoretycznych lub praktycznych,
- z pomocą nauczyciela korzysta z różnych źródeł informacji, ze szczególnym uwzględnieniem mediów i internetu,
- bierze aktywny udział w lekcji zgodnie ze swoimi możliwościami.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który:

- w szerokim zakresie opanował wiadomości i umiejętności określone *Podstawą programową*,
- samodzielnie rozwiązuje typowe zadania i problemy, wykorzystując zdobyte wiadomości i umiejętności,
- z pomocą nauczyciela rozwiązuje zadania o stopniu trudniejszym,
- korzysta z różnych źródeł informacji, ze szczególnym uwzględnieniem mediów i Internetu,
- bezpiecznie wykonuje doświadczenia chemiczne,
- zapisuje i uzgadnia równania reakcji chemicznych,
- jest aktywny w czasie lekcji.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który:

- w pełnym zakresie opanował wiadomości i umiejętności określone *Podstawą programową*,
- stosuje zdobytą wiedzę do rozwiązywania problemów i zadań w sytuacjach nowych, ale podobnych do tych poznanych podczas lekcji,
- wykazuje dużą samodzielność działania, korzysta z różnych źródeł wiedzy, krytycznie odnosi się do zdobytych informacji,
- bezpiecznie posługuje się sprzętem laboratoryjnym i odczynnikami chemicznymi,
- projektuje i przeprowadza doświadczenia chemiczne,

- poprawnie zapisuje obserwacje z przeprowadzonych doświadczeń i formułuje odpowiednie wnioski,
- korzysta z chemicznych tekstów źródłowych, analizuje i ocenia uzyskane informacje,
- osiąga sukcesy w konkursach chemicznych szczebla wyższego niż szkolny.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który:

- stosuje wiadomości i umiejętności do rozwiązywania zadań teoretycznych i praktycznych w sytuacjach nietypowych,
- formułuje problemy i podaje propozycje ich rozwiązania,
- dokonuje analizy nowych zjawisk, ocenia i przetwarza informacje pochodzące z różnych źródeł,
- osiąga sukcesy w konkursach i olimpiadach chemicznych szczebla wyższego niż rejonowy.

Metody sprawdzania osiągnięć uczniów

Integralną częścią procesu kształcenia i wychowania jest ocenianie i kontrola wyników pracy ucznia. Zaprezentowane niżej metody sprawdzania osiągnięć uczniów zostały podane za *Dydaktykę chemii* pod redakcją Andrzeja Burewicza i Hanny Gulińskiej (Wydawnictwo Naukowe UAM, Poznań 1993).

W nauczaniu chemii najczęściej stosuje się następujące sposoby sprawdzania:

- sprawdzian ustny,
- sprawdzian pisemny (w tym testy dydaktyczne),
- sprawdzian laboratoryjny,
- obserwację pracy uczniów,
- samokontrolę pracy uczniów.

Sprawdziany ustne

Umożliwiają sprawdzenie wiadomości uczniów podczas każdej lekcji. Są dobrym sposobem sprawdzania osiągnięć pojedynczych uczniów. Zastosowana podczas lekcji pogadanka sprawdzająca umożliwia nauczycielowi skontrolowanie opanowania określonych czynności grupy uczniów. Sprawdzian ustny musi się odnosić bezpośrednio do celów kształcenia, jego pytania powinny być tak sformułowane, aby sprawdzały ustalone wcześniej cele kształcenia. Formuła pytań ma być jasna, precyzyjna, poprawna i urozmaicona, a odpowiedzi ucznia zwięzłe, logiczne i poprawne językowo. W razie złej lub niepełnej odpowiedzi nauczyciel wyjaśnia, na czym polegał błąd, przy czym poprawia go sam tylko wówczas, gdy uczniowie tego nie potrafią.

Przykład takiego sprawdzianu zamieszczono w propozycji scenariusza lekcji *Dodatki do żywności*, w części nawiązującej (przypomnienie wiadomości z ostatniej lekcji).

Sprawdziany pisemne

Są formą sprawdzenia osiągnięć wszystkich uczniów w klasie. Najczęściej nauczyciel przygotowuje jednakowe pytania dla całej grupy. Sprawdzian pisemny powinien się charakteryzować trafnością, rzetelnością, obiektywnością i właściwym wystandaryzowaniem. Najczęściej stosowane sprawdziany to krótkie sprawdziany pisemne – kartkówki, i dłuższe sprawdziany – klasówki oraz testy.

Sprawdzian laboratoryjny

Stwarza uczniom możliwość wykazania się umiejętnościami manualnymi, intelektualnymi oraz organizacyjnymi, związanymi z określoną sytuacją laboratoryjną. Zadania tego typu składają się najczęściej z instrukcji, zestawu środków dydaktycznych i pytań.

Obserwacja pracy ucznia

Jest uniwersalną metodą sprawdzania osiągnięć ucznia. Nauczyciel podczas prowadzonych zajęć, na przykład przy wykonywaniu doświadczenia, obserwuje pracę poszczególnych uczniów, zadaje im pytania dotyczące celu doświadczenia, celowości zestawienia aparatury, wyników obserwacji i wniosków.

Taką metodę oceniania ucznia nauczyciel może zastosować również wówczas, gdy do interpretacji zagadnienia konieczne jest zapisanie równania reakcji. Poleca wtedy wszystkim uczniom zapisanie równania reakcji w zeszytach, a dopiero później na tablicy. W tym czasie obserwuje pracę wszystkich uczniów, ma możliwość stwierdzenia, którzy z nich mają określone trudności.